

ON AIKA LOPETTAA

Kaikkien silminnäkijäin lausunnot ovat yhtäpitäviä siitä, että marraskuun 28 päivän mielenosoitus epäonnistui sen vuoksi, kun siihen ei osallistunut juuri laisinkaan työläisiä. Mutta minkähän vuoksi työläiset eivät tulleet mielenosoitukseen? Minkä vuoksi Pietarin komitea, jonka kehoituksesta opiskeleva nuoriso kokoontui mielenosoitukseen, ei huolehtinut työläisten mukaansaamisesta ja sillä teki tyhjäksi hankkeen, jonka oli itse pannut alulle? Vastauksen näihin kysymyksiin antaa seuraava työmiehen, komitean jäsenen, kirje, josta julkaisemme tärkeimmät otteet.

„Mieliala (marraskuun alussa) oli korkealla ja pyrki purkautumaan esiin. Keinona siihen piti olla mielenosoituksen. Ja todellakin, tähän aikaan ilmaantui jokin „ylioppilaiden sosialidemokraattisen järjestön” nimissä laadittu lentolehtinen, jossa kehoitettiin mielenosoitukseen marraskuun 14 päivänä. Saatuaan tuon tietää komitea kääntyi tämän järjestön puoleen ehdotuksella lykätä mielenosoitus marraskuun loppuun, jotta saataisiin mahdollisuus esiintyä yhdessä Pietarin proletariaatin kanssa. Ylioppilaat suostuivat... Tietoiset työläiset pyrkivät kiihkeästi mielenosoitukseen. Monet työläiset olivat Nevskillä marraskuun 14 päivänä olettaen, että siellä tulee ylioppilaiden mielenosoitus. Kun heille huomautettiin, että heidän ei olisi pitänyt lähteä ilman komitean kehoitusta, niin he, vaikka myönsivälkin sen, vastasivat kuitenkin, että he „ajattelivat, että jotain siellä kuitenkin tulee”. Joka tapauksessa tämä tosiasia kuvaa tietoisien työläisten mielialaa.

Komitean istunnossa marraskuun 18 päivänä päätettiin järjestää mielenosoitus 28 päivänä. Samalla valittiin toimikunta, jonka tuli ryhtyä järjestämään mielenosoitusta ja laatia toimintasuunnitelma: päätettiin julkaista kaksi valmistavaa agitaatiolehtistä ja yksi kehoituslehtinen. Alkoi tarmokas työ. Näiden rivien kirjoittaja joutui henkilökohtaisesti järjestämään useita työläisten, kerhojen edustajien kokouksia, joissa puhuttiin työväenluokan osuudesta, mielenosoituksen tarkoituksesta ja merkityksestä tällä hetkellä. Käsiteltiin kysymystä

aseellisesta ja aseettomasta mielenosoituksesta, ja kaikissa kokouksissa hyväksyttiin päätöslauselmat, jotka olivat solidaarisia komitean päätöksen kanssa. Työläiset vaativat mahdollisimman paljon lentolehtisiä levitettäväkseen: „antakaa vaikka kuormakaupalla”, sanoivat he.

Ja niin 28:nneksi päiväksi valmisteltiin mielenosoitusta, josta lupasi tulla valtava. Mutta tuossa meidän pietarilainen „vähemmistöme” „yleisvenäläisen” ja ulkomaisen „vähemmistön” tapaan ei voinut olla esittämättä puhtaasti kielteistä osaa — desorganisaattorin osaa. Jotta tämä osuus kävisi erittäin selväksi, rohkenen lausua muutaman sanan paikallisesta „vähemmistöstä” ja sen toiminnasta. Ennen mielenosoitusta, kuten sen jälkeenkin, komitean enemmistö muodostui puolueen II edustajakokouksen enemmistön kannattajista. Vangitsemiset ja puoluetta hajoittavat erimielisyydet ovat monessa suhteessa heikentäneet paikallisten sosialidemokraattisten järjestöjen toimintaa. Taistelussaan „enemmistöä” vastaan paikallinen „vähemmistö” yrittää saattaa paikallisen komitean huonoon valoon omien ryhmäkuntaetujensa hyväksi. Kaupunkipiirien edustajat, „vähemmistön” kannattajat, eivät laske piireihinsä „enemmistöön” kuuluvia tovereita, eivät anna komitean ottaa mitään yhteyksiä. Seurauksena on hirveä epäjärjestys ja kysymyksessäolevan piirin työkuuntoisuuden aleneminen. Voidaan esittää esimerkiksi tällainen tosiasia. Viimeisten 5—6 kuukauden aikana eräässä piirissä on ollut edustajana „menshevikki”. Yleisestä työstä irtaantumisen seurauksena tämä piiri on hirveästi heikentynyt. Entisten 15—20 kerhon asemesta siellä on nyt hädin tuskin 4—5. Työläiset ovat tyytymättömiä tällaiseen asiintilaan, ja „vähemmistön” edustaja yrittää käyttää tätä tyytymättömyyttä „enemmistöä” vastaan nostattaen tällä pohjalla työläisiä komiteaa vastaan. „Vähemmistö” yrittää käyttää hyväkseen „enemmistöä” vastaan paikallisen sosialidemokratian jokaista heikkoutta — ovatko sen yritykset menestyksellisiä vai eivät, se on eri kysymys, mutta on tosiasia.

Kolmea päivää ennen mielenosoitusta „vähemmistön” aloitteesta kutsutaan koolle komitean kokous. Eräistä syistä kolmelle komitean „enemmistö”-jäsenelle ei voida ilmoittaa kokouksesta, ja he eivät ole läsnä. „Vähemmistö” esittää ehdotuksen mielenosoituksen peruuttamisesta — muussa tapauksessa se uhkaa ryhtyä toimenpiteisiin mielenosoitusta vastaan ja olla levittämättä ainoatakaan lentolehtistä — ja kolmen, mielenosoitusta kannattaneen toverin poissaolon vuoksi tuo ehdotus hyväksytään. Päätetään: lentolehtisiä ei levitelä ja kehoituslehtiset hävitetään.

Niin yhteiskuntapiirien kuin työläistenkin laajat joukot valmistautuvat mielenosoitukseen ja odottavat vain komitean kehoitusta. Alkaa liikkua huhuja mielenosoituksen peruuttamisesta ja sen lykkäämisestä määräämättömäksi ajaksi. Monet ilmaisevat tyytymättömyytensä tällaisen peruutuksen johdosta; tekniikkaa hoitavat työntekijät esittävät vastalauseensa ja kieltäytyvät pitemmälti työskentelemästä komitean hyväksi.

Perjantaina kokoontuu komitean kokous ja kolme edellisestä kokouksesta poissa ollutta esittää vastalauseensa mielenosoituskysymyksestä tehdyn virheellisen uuden päätöksen johdosta; sitä silmälläpitäen, että Nevskille kuitenkin kokoontuu kansanjoukkoja lentolehtisittäkin, he vaativat ryhtymään kaikkiin toimenpiteisiin, jotta työläisetkin osallistuisivat mielenosoitukseen. „Vähemmistön” edustaja vastustaa tätä sillä perusteella, että „*kaikki työläiset eivät ole kyllin kehittyneitä*”

voidakseen osallistua tietoisesti mielenosoitukseen ja puolustaa komitean asettamia vaatimuksia". Kysymyksestä äänestetään, ja äänen enemmistöllä yhtä vastaan kokous päättää osallistua mielenosoitukseen. Mutta silloin selviää, että suuri määrä — yli 12.000 — painettuja kehoituslehtisiä on poltettu. Sitä paitsi niiden laaja levitys tehtailla ei ole mahdollista, sillä lauantaiamuun mennessä lehtiset eivät ehdi mihinkään, ja työt tehtailla päättyvät lauantaina jo kello 2—3. Näin ollen lehtisiä voitiin levittää vain suppean työläispiirin ja tuttavien keskuuteen, mutta ei millään laajojen joukkojen keskuudessa. Tällaisissa olosuhteissa mielenosoitus oli jo ennakoita tuomittu epäonnistumaan. Ja se epäonnistui...

Nyt meidän „vähemmistöme” voi riemuita. Se on voittanut! Uusi tosiasi, joka saattaa komitean (lue „enemmistön”) huonoon valoon. Mutta toivokaamme lukijan suhtaantuvan vakavammin syihin, jotka johtivat mielenosoituksen tällaiseen lopputulokseen, ja yhdessä kanssamme sanovan: „niin, nyt meillä puolueessa ovat muodostuneet sellaiset olosuhteet, joiden vallitessa menestyksellinen työ on mahdotonta. On pikemmin tehtävä loppu puoluekriisistä, on tiivistettävä omat rivimme. Muussa tapauksessa meitä uhkaa täydellinen heikkeneminen, ja me, ellemme käytä hyväksemme nykyistä edullista ajankohtaa, jäämme laahustamaan suurten tapahtumien perässä”.

Pietarilaisen „vähemmistön” desorganisatorinen teko, „vähemmistön”, joka pienten kerhoetujensa vuoksi murti proletarisen mielenosoituksen, on se viimeinen pisara, joka tekee lopun puolueen kärsivällisyydestä. Sen tietää koko maailma, että puolueemme on vakavasti sairas ja että se viimeksi kuluneena vuotena on menettänyt vähintään puolet vaikutuksestaan. Ja me käännymme nyt niiden puoleen, jotka eivät voi suhtaantua tähän vakavaan sairauteen ilkkuvasti tahi vahingonilolla, jotka eivät voi sivuuttaa puoluekriisin kirottuja kysymyksiä voivottelulla ja vaikeorinnilla, ruikutuksella ja valittelulla, jotka katsovat velvollisuudekseen saada täydellisesti selville — saada selville vaikkapa äärettömien ponnistusten hinnalla — kriisin syyt ja hävittää pahe juuriaan myöten. Palautamme näiden ihmisten, *ja vain heidän* mieleen kriisin historian: ilman sen tutkimista ei voida ymmärtää nykyistä kahtiajakaantumistakaan, jonka „menshevikit” sittenkin ovat saaneet aikaan.

Kriisin ensimmäinen vaihe. Puolueemme toisessa edustajakokouksessa voittavat iskralaisuuden periaatteet rabotshejedelolaisten ja puolirabotshejedelolaisten vastustuksesta huolimatta. Edustajakokouksen jälkeen vähemmistö alkaa repiä hajalle puoluetta saadakseen toimitukseen edustajakokouksen eväämät henkilöt. Desorganisaatiota, boikot-

tia, kahtiajakaantumisen valmistelua kestää *kolme kuukautta*, elokuun lopusta marraskuun loppuun.

Toinen vaihe. Plehanov antaa periksi kooptaatiota janoaville herrasmiehille ja siinä yhteydessä ilmoittaa painetussa sanassa ja kaikkien kuullen artikkelissaan „Mitä ei pidä tehdä” (№ 52), että suuremman pahan välttämiseksi hän tekee mieskohtaisen myönnytyksen revisionisteille ja anarkistisille individualisteille. Herrasmiehet käyttävät hyväkseen myönnytystä hajoittaakseen puoluetta edelleen. Päästyään Pää-äänenkannattajan toimitukseen ja puolueen Neuvostoon he muodostavat *salaisen järjestön* tarkoituksenaan saada omia miehiään Keskuskomiteaan ja estää kolmannen edustajakokouksen koollekutsuminen. Tämä on ennenkuulumaton ja uskomaton tosiasia, mutta se on todistettu asiakirjallisesti uuden Keskuskomitean kirjeellä sopimuksista tämän jalosukuisen joukon kanssa.

Kolmas vaihe. Kolme Keskuskomitean jäsentä siirtyy salaliittolaisten puolelle puoluetta vastaan, *kooptoi kolme pretendentiä vähemmistön joukosta* (vakuuttaen komiteoille kirjeellisesti päinvastaista) ja Neuvoston avulla *tekee lopullisesti tyhjäksi kolmannen edustajakokouksen koollekutsumisen*, vaikka sen puolesta on esiintynyt valtava enemmistö niistä komiteoista, jotka yleensä ovat lausuneet mielipiteensä kriisistä. Orlovskin¹⁰ kirjasessa („Neuvosto puoluetta vastaan”) ja Leninin kirjasessa („Ilmoitus ja asiakirjoja keskustelinten erkaantumisesta puolueesta” *) nämä tosiasiat on todistettu yhtä asiakirjallisesti. Suuri joukko puolueetyöntekijöitä Venäjällä ei tunne näitä tosiasioita, mutta sen, joka ei halua olla puolueen jäsen vain sanoissa, on ne tiedettävä.

Neljäs vaihe. Venäjällä olevat työntekijät liittyvät yhteen antaakseen vastaiskun ulkomaiselle kerholle, joka on häpäissyt puoluettamme. *Enemmistön kannattajat ja komiteat järjestävät joukon erillisiä konferensseja*, valitsevat valtuutettujaan. Uusi Keskuskomitea, joka on täydellisesti kooptoitujen pretendenttien käsissä, *asettaa tehtäväkseen kaikkien paikallisten enemmistökomiteain desorganisoinnin ja kahtiajakamisen*. Älkööt toverimme luoko tämän suhteen mitään harhakuvitelmiä: Keskuskomitealla ei ole muuta tarkoituspää. Ulkomaisen kaverijoukon asiamiehet

* Ks. Teokset, 7. osa, ss. 519—529. Toim.

valmistelevat ja muodostavat uusia komiteoita kaikkialla ja joka paikassa (Odessa, Baku, Jekaterinoslav, Moskova, Voronezh j.n.e.). Ulkomainen kerho valmistelee itselleen omaa valikoitujen edustajakokoustaan. Tehtyään selvän keskustelimestä salainen järjestö on kääntynyt paikallisia komiteoita vastaan.

Pietarilaisten menshevikkien desorganisatorinen teko ei ole sattuma, vaan harkittu, komitean hajoittamiseen tähtäävä askel, joka on otettu Keskuskomiteaan kooptoitujen „menshevikkien” avulla. Toistamme vielä kerran: suuri joukko puolueytöntekijöitä Venäjällä ei tunne näitä tosiasioita. Me neuvomme ja varoitamme heitä mitä vakavimmin: kaikki nämä tosiasiat on velvollinen tietämään jokainen, ken haluaa taistella desorganisaatiota vastaan puolueen puolesta, ken ei halua joutua lopullisesti petkutetuksi.

Me olemme tehneet kaikki mahdolliset myönnytykset ja joukon mitä mahdollisimpiakin myönnytyksiä jatkaaksemme työskentelyä yhdessä puolueessa „vähemmistön” kanssa. Nyt, kun kolmannen edustajakokouksen koollekutsuminen on tehty tyhjäksi ja desorganisaatio suunnattu paikallisiin komiteoihin, on kaikki toivo menetetty. Erotukseksi „menshevikeistä”, jotka toimivat salassa, puolueelta piilossa, meidän tulee julistaa avoimesti ja vahvistaa teoilla, että puolue katkaisee näiden herrojen kanssa kaikki ja kaikenlaiset suhteet.

„Vperjod” № 1,
tammikuun 4 pnä 1905
(joulukuun 22 pnä 1904)

Julkaistaan „Vperjod” lehden
tekstin mukaan